Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 30. maja 2024*

„Predhodno odločanje – Svoboda opravljanja storitev – Ponudniki storitev informacijske družbe – Obveznost vpisa v register komunikacijskih operaterjev – Obveznost predložitve informacij o strukturi in organizaciji – Obveznost plačila finančnega prispevka – Direktiva 2000/31/ES – Koordinirano področje – Načelo nadzora v državi članici izvora – Odstopanja – Pojem ‚ukrepi, naravnani proti storitvi informacijske družbe' – Uredba (EU) 2019/1150 – Cilj"

V združenih zadevah C-662/22 in C-667/22,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ju je vložilo Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (deželno upravno sodišče za Lacij, Italija) z odločbama z dne 10. oktobra 2022, ki sta na Sodišče prispeli 19. in 21. oktobra 2022, v postopkih

Airbnb Ireland UC (C-662/22),

Amazon Services Europe Sàrl (C-667/22)

proti

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi A. Prechal, predsednica senata, F. Biltgen, N. Wahl (poročevalec), J. Passer, sodniki, in M. L. Arastey Sahún, sodnica,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Airbnb Ireland UC F. Angeloni, M. Berliri, S. Borocci, G. Gelera, L. Nascimbene, I. Perego, G. M. Roberti, avvocati, in D. Van Liedekerke, advocaat,

– za Amazon Services Europe Sàrl F. Angeloni, M. Berliri, S. Borocci, G. Gelera in F. Moretti, avvocati,

* Jezik postopka: italijanščina.

– za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj z L. Delbono in R. Guizzi, avvocati dello Stato,

– za češko vlado M. Smolek, T. Suchá in J. Vláčil, agenti,

– za Irsko M. Browne, Chief State Solicitor, A. Joyce in M. Tierney, agenta, skupaj z D. Fennellyjem, BL,

– za Evropsko komisijo L. Armati, M. Escobar Gómez, S. L. Kalėda in L. Malferrari, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 11. januarja 2024

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago Uredbe (EU) 2019/1150 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o spodbujanju pravičnosti in preglednosti za poslovne uporabnike spletnih posredniških storitev (UL 2019, L 186, str. 57), Direktive 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu (Direktiva o elektronskem poslovanju) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 25, str. 399), Direktive (EU) 2015/1535 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. septembra 2015 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih predpisov in pravil za storitve informacijske družbe (UL 2015, L 241, str. 1), Direktive 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL 2006, L 376, str. 36) in člena 56 PDEU.

2 Ta predloga sta bila vložena v okviru sporov med Airbnb Ireland UC (v nadaljevanju: Airbnb), družbo irskega prava, v zadevi C-662/22, oziroma Amazon Services Europe Sàrl (v nadaljevanju: Amazon), družbo luksemburškega prava, v zadevi C-667/22, na eni strani, in Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (nadzorni organ za komunikacije, Italija; v nadaljevanju: AGCOM) na drugi strani v zvezi z ukrepi, ki jih je zadnjenavedeni sprejel v zvezi s ponudniki spletnih posredniških storitev.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba 2019/1150

3 V uvodnih izjavah 3, 7 in 51 Uredbe 2019/1150 je navedeno:

„3. Potrošniki so sprejeli uporabo spletnih posredniških storitev. Konkurenčno, pravično in pregledno spletno okolje, kjer podjetja ravnajo odgovorno, je tudi bistvenega pomena za blaginjo potrošnikov. Zagotavljanje preglednosti gospodarstva spletnih platform in zaupanja vanj pri odnosih med podjetji bi lahko posredno prispevalo tudi k izboljšanju zaupanja

potrošnikov v gospodarstvo spletnih platform. Neposredne učinke razvoja gospodarstva spletnih platform na potrošnike pa obravnavajo druga področja prava Unije, zlasti pravni red s področja varstva potrošnikov.

[…]

7. Na ravni [Evropske u]nije bi bilo treba določiti usmerjen sklop obveznih pravil, da se zagotovi pravično, predvidljivo, trajnostno in zaupanja vredno spletno poslovno okolje na notranjem trgu. Zlasti bi bilo treba poslovnim uporabnikom spletnih posredniških storitev zagotoviti ustrezno preglednost ter učinkovite možnosti pravnih sredstev po vsej Uniji, da bi olajšali čezmejno poslovanje znotraj Unije in tako izboljšali pravilno delovanje notranjega trga ter se odzvali na morebiten pojav razdrobljenosti na specifičnih področjih, ki jih zajema ta uredba.

[…]

51. Ker cilja te uredbe, in sicer zagotovitve pravičnega, predvidljivega, trajnostnega in zaupanja vrednega spletnega poslovnega okolja na notranjem trgu, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi njegovega obsega in učinkov lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 [PEU]. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.“

4 Člen 1 te uredbe določa:

„1. Namen te uredbe je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga z določitvijo pravil, s katerimi se poslovnim uporabnikom spletnih posredniških storitev in uporabnikom s poslovnim spletiščem v zvezi s spletnimi iskalniki zagotovijo ustrezna preglednost, pravičnost in učinkovite možnosti pravnih sredstev.

2. Ta uredba se uporablja za spletne posredniške storitve in spletne iskalnike, ki se zagotavljajo ali se njihovo zagotavljanje ponudi poslovnim uporabnikom oziroma uporabnikom s poslovnim spletiščem, ki imajo svoj sedež ali prebivališče v Uniji in ki prek teh spletnih posredniških storitev ali spletnih iskalnikov ponujajo blago ali storitve potrošnikom, ki se nahajajo v Uniji, ne glede na sedež ali prebivališče ponudnikov navedenih storitev in ne glede na to, katero pravo se sicer uporablja.

[…]

5. Ta uredba ne posega v pravo Unije, zlasti pravo Unije, ki se uporablja na področjih pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah, konkurence, varstva podatkov, varovanja poslovnih skrivnosti, varstva potrošnikov, elektronskega poslovanja in finančnih storitev.“

5 Člen 2, točka 1, navedene uredbe določa:

„V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. ‚poslovni uporabnik‘ pomeni vsakega posameznika, ki deluje v okviru poslovne ali poklicne dejavnosti, ali vsako pravno osebo, ki prek spletnih posredniških storitev potrošnikom ponujata blago ali storitve v okviru svoje trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti“.

Direktiva 2000/31

6 Člen 1 Direktive 2000/31 določa:

„1. Cilj te direktive je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga z zagotavljanjem prostega pretoka storitev informacijske družbe med državami članicami.

[…]

5. Ta direktiva se ne uporablja za:

(a) področje obdavčitve,

[…].“

7 Člen 2(h) te direktive določa:

„Za namene te direktive imajo posamezni izrazi, uporabljeni v tej direktivi, naslednji pomen:

[…]

(h) ‚koordinirano področje‘: zahteve, določene v pravnih sistemih držav članic za ponudnike storitev informacijske družbe ali storitve informacijske družbe, ne glede na to ali so splošne narave ali posebej določene;
(i) koordinirano področje se nanaša na zahteve, ki jih mora ponudnik storitev izpolniti za:

– začetek opravljanja storitev informacijske družbe, na primer zahteve glede kvalifikacij, dovoljenj in priglasitev,

– izvajanje dejavnosti storitev informacijske družbe, na primer zahteve glede obnašanja ponudnika storitev, zahteve glede kakovosti ali vsebine storitve, vključno z zahtevami za oglaševanje in pogodbe ali zahtevami glede odgovornosti ponudnika storitve;

[…].“

8 Člen 3 navedene direktive določa:

„1. Vsaka država članica zagotovi, da so storitve informacijske družbe ponudnika, ki posluje na njenem ozemlju, skladne z veljavnimi nacionalnimi določbami v zadevni državi članici, ki spadajo na koordinirano področje.

2. Države članice ne smejo omejevati svobode zagotavljanja storitev informacijske družbe iz druge države članice zaradi razlogov, ki spadajo na koordinirano področje.

[…]

4. Države članice lahko v zvezi z neko storitvijo informacijske družbe sprejmejo ukrepe, ki odstopajo od drugega odstavka, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) ukrepi so:

(i) potrebni zaradi enega od naslednjih razlogov:

– javnega reda, predvsem preprečevanja, odkrivanja in kazenskega pregona kaznivih dejanj, vključno z varstvom mladoletnikov in bojem proti podžiganju sovraštva zaradi rase, spola, veroizpovedi ali narodnosti, ter kršitev človekovega dostojanstva v zvezi s posamezniki,

– varstva javnega zdravja,

– javne varnosti, vključno z varstvom nacionalne varnosti in zaščite,

– varstva potrošnikov, vključno z varstvom investitorjev;

(ii) in naravnani proti storitvi informacijske družbe, ki posega v cilje iz točke (i) ali predstavlja resno in nevarno tveganje, da bo ogrozila te cilje;

(iii) sorazmerni s temi cilji.

(b) država članica je pred sprejetjem navedenih ukrepov ne glede na sodne postopke, vključno s predhodnimi postopki in dejanji v okviru kazenske preiskave,

– zahtevala od države članice iz odstavka 1, da sprejme ukrepe, in ta ni sprejela takšnih ukrepov ali pa niso bili ustrezni,

– uradno obvestila [Evropsko k]omisijo in državo članico iz odstavka 1 o namenu, da sprejme takšne ukrepe.

[…]“

Direktiva 2006/123

9 Člen 1(1) Direktive 2006/123 določa:

„Ta direktiva uvaja splošne določbe, ki ponudnikom storitev olajšujejo uveljavljanje svobode ustanavljanja in prostega pretoka storitev ter hkrati ohranjajo visoko raven kakovosti storitev.“

10 Člen 3(1) te direktive določa:

„V primeru nasprotij med določbami te direktive in drugimi akti Skupnosti, ki urejajo posebne vidike začetka opravljanja in opravljanja storitvene dejavnosti na posebnih področjih ali za posebne poklice, imajo prednost določbe drugih aktov Skupnosti, ki se uporabljajo na teh posebnih področjih ali za te posebne poklice. […]“

11 Člen 16 navedene direktive določa:

„1. Države članice spoštujejo pravico ponudnikov, da storitev opravljajo v državi članici, v kateri sicer nimajo sedeža.

Država članica, v kateri se storitev opravlja, na svojem ozemlju zagotovi svobodo začetka opravljanja in svobodo opravljanja.

Države članice ne pogojujejo začetka opravljanja ali opravljanja storitev na svojem ozemlju z upoštevanjem katerih koli zahtev, ki ne spoštujejo naslednji[h] načel:

(a) nediskriminacije: zahteva ne sme biti niti neposredno niti posredno diskriminatorna glede državljanstva ali v primeru pravnih oseb glede države članice, v kateri imajo sedež;

(b) potrebe: zahteva mora biti utemeljena z razlogi javnega reda, javne varnosti, javnega zdravja ali varstva okolja;

(c) sorazmernosti: zahteva mora biti ustrezna za izpolnitev zastavljenega cilja in ne sme presegati tega, kar je potrebno za doseganje tega cilja.

2. Države članice ne smejo omejiti pravice opravljanja storitev, če ima ponudnik sedež v drugi državi članici, z uveljavljanjem katere koli od naslednjih zahtev:

[…]

(b) obveznosti, da ponudnik od njenih pristojnih organov pridobi dovoljenje, vključno z vpisom v register ali registracijo pri poklicnem telesu ali združenju na njihovem ozemlju, razen kadar je to predvideno v tej direktivi ali v drugih instrumentih zakonodaje Skupnosti;

[…].“

Direktiva 2015/1535

12 Člen 1(1) Direktive 2015/1535 določa:

„V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

[…]

(b) ‚storitev‘ pomeni katero koli storitev informacijske družbe ali katero koli storitev, ki se običajno opravi odplačno, na daljavo, elektronsko in na posamezno zahtevo prejemnika storitev.

[…]

(e) ‚predpis o storitvah‘ pomeni splošno zahtevo v zvezi z začetkom in nadaljevanjem storitvenih dejavnosti v smislu točke (b), zlasti določbe, ki se nanašajo na dobavitelja storitev, storitve in prejemnika storitve, razen vseh pravil, ki niso posebej namenjena storitvam, opredeljenim v navedeni točki.

[…]

(f) ‚tehnični predpis‘ pomeni tehnične specifikacije in druge zahteve ali pravila o storitvah, vključno z relevantnimi upravnimi določbami, katerih upoštevanje je pravno ali dejansko obvezno pri trženju, opravljanju storitve, ustanovitvi izvajalca storitve ali uporabi v državi članici ali njenem večjem delu, kot tudi zakoni, predpisi ali upravnimi določbami držav članic,

razen tistih, ki so določeni v členu 7 in prepovedujejo izdelavo, uvoz, trženje ali uporabo proizvoda ali ki prepovedujejo opravljanje ali uporabo storitve ali ustanovitev dobavitelja storitve.

[…]“

13 Člen 5(1), prvi pododstavek, te direktive določa:

„Države članice ob upoštevanju člena 7 takoj sporočijo Komisiji vsak osnutek tehničnega predpisa, razen kadar gre le za prenos celotnega besedila mednarodnega ali evropskega standarda, ko zadostujejo informacije glede ustreznega standarda. Komisiji navedejo tudi razloge, na podlagi katerih je sprejetje takšnega tehničnega predpisa potrebno, če ti razlogi niso že jasno razvidni v osnutku.“

Italijansko pravo

Zakon št. 249/97

14 Legge n. 249 – Istituzione dell’Autorità per le garanzie nelle comunicazioni e norme sui sistemi delle telecomunicazioni e radiotelevisivo (zakon št. 249 z dne 31. julija 1997 o ustanovitvi nadzornega organa za komunikacije in o standardih v zvezi s telekomunikacijskimi sistemi in radiotelevizijo) z dne 31. julija 1997 (redni dodatek h GURI št. 177 z dne 31. julija 1997), kakor je bil spremenjen z legge n. 178 – Bilancio di previsione dello Stato per l’anno finanziario 2021 e bilancio pluriennale per il triennio 2021–2023 (zakon št. 178 o začasnem državnem proračunu za proračunsko leto 2021 in večletnem proračunu za triletno obdobje 2021–2023) z dne 30. decembra 2020 (redni dodatek h GURI št. 322 z dne 30. decembra 2020) (v nadaljevanju: zakon št. 249/97) v členu 1(6)(a), točka 5, in (c), točka 14-a, določa:

„Pristojnosti [AGCOM] so opredeljene tako:

(a) odbor za infrastrukturo in omrežja ima naslednje naloge:

[…]

5. zagotavlja vodenje registra komunikacijskih operaterjev [(v nadaljevanju: RKO)], v katerega se morajo v skladu s tem zakonom vpisati […] ponudniki spletnih posredniških storitev in spletnih iskalnikov, ki ponujajo storitve v Italiji, tudi če nimajo sedeža v tej državi […]. [Ta odbor] sprejme uredbo, ki se posebej nanaša na organizacijo in vodenje [RKO] ter na opredelitev meril za določitev oseb, ki se morajo vpisati v register, poleg tistih, ki so bile na dan začetka veljavnosti tega zakona v [RKO] že vpisane;

[…]

(c) svet:

[…]

(14-a) zagotavlja ustrezno in učinkovito izvrševanje Uredbe [2019/1150], zlasti s sprejetjem smernic, spodbujanjem kodeksov ravnanja in zbiranjem ustreznih informacij.“

15 Člen 1(31) zakona št. 249/97 določa:

„Osebe, ki ne spoštujejo odredb in opominov [AGCOM], izdanih na podlagi tega zakona, se kaznujejo z globo […]. Če se nespoštovanje nanaša na ukrepe, sprejete v zvezi s kršitvijo pravil o prevladujočem položaju ali na podlagi Uredbe [2019/1150], se vsaki zadevni osebi naloži globa, ki ne sme biti nižja od 2 % ali višja od 5 % prometa te osebe v zadnjem poslovnem letu, ki se je končalo pred vročitvijo [obvestila o tem nespoštovanju] […].“

Zakon št. 266/05

16 Člen 1(66-a) legge n. 266 – Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (legge finanziaria 2006) (zakon št. 266 o določbah za oblikovanje letnega in večletnega proračuna države (zakon o financah za leto 2006) z dne 23. decembra 2005) (redni dodatek h GURI št. 302 z dne 29. decembra 2005), kakor je bil spremenjen z zakonom št. 178 z dne 30. decembra 2020 (v nadaljevanju: zakon št. 266/05), določa:

„Za leto 2021 se znesek prispevka, ki ga morajo plačati ponudniki spletnih posredniških storitev in spletnih iskalnikov iz člena 1(6)(a), točka 5, zakona [št. 249/97], določi na 1,5 promila prihodkov, ustvarjenih na nacionalnem ozemlju, tudi če so knjiženi v računovodskih izkazih podjetij s sedežem v tujini, v zvezi z vrednostjo proizvodnje, ki izhaja iz računovodskih izkazov za predhodno leto, ali, za osebe, ki jim ni treba pripraviti teh računovodskih izkazov, iz drugih računovodskih evidenc, ki izkazujejo skupno vrednost proizvodnje. Za naslednja leta lahko [AGCOM] sprejme morebitne spremembe višine in načinov plačevanja prispevka do največ 2 promila prihodkov, ocenjenih v skladu s prejšnjim stavkom.“

Sklep št. 666/08

17 AGCOM je 26. novembra 2008 sprejel delibera n. 666/08/CONS – Regolamento per l’organizzazione e la tenuta del Registro degli operatori di comunicazione (sklep št. 666/08/CONS, pravilnik o organizaciji in vodenju registra komunikacijskih operaterjev) (GURI št. 25 z dne 31. januarja 2009; v nadaljevanju: sklep št. 666/08).

18 Uredba o organizaciji in upravljanju RKO (v nadaljevanju: uredba AGCOM o RKO), ki je v Prilogi A k sklepu št. 666/08, v členu 2 našteva kategorije oseb, ki se morajo vpisati v RKO.

19 Člen 5 uredbe AGCOM o RKO določa:

„1. Osebe iz člena 2 te uredbe vlogo za vpis v [RKO] vložijo pri [AGCOM].

[…]

3. Vsaka od oseb iz člena 2 glede na svojo pravno naravo predloži poročila v zvezi s poslovno dejavnostjo, upravnim organom, strukturo družbe in dejavnostjo, ki jo opravlja, v skladu s Prilogo B [k sklepu št. 666/08].

[…]“

20 Člen 24 te uredbe določa:

„Kršitve te uredbe se kaznujejo v skladu s členom 1, od (29) do (32), zakona [št. 249 z dne 31. julija 1997]."

21 Priloga B k sklepu št. 666/08 se nanaša na poročila, ki so obvezna za vpis v RKO.

Sklep št. 200/21

22 AGCOM je 17. junija 2021 sprejel delibera n. 200/21/CONS – Modifiche alla delibera n. 666/08/CONS recante „regolamento per la tenuta del Registro degli Operatori di Comunicazione" a seguito dell'entrata in vigore della legge 30 dicembre 2020, n. 178 – Bilancio di previsione dello Stato per l'anno finanziario 2021 e bilancio pluriennale per il triennio 2021-2023 (sklep št. 200/21/CONS o spremembi sklepa št. 666/08/CONS, ki vsebuje pravilnik za vodenje registra komunikacijskih operaterjev, zaradi začetka veljavnosti zakona št. 178 z dne 30. decembra 2020 o začasnem državnem proračunu za proračunsko leto 2021 in večletnem proračunu za triletno obdobje 2021–2023) (v nadaljevanju: sklep št. 200/21).

23 V preambuli sklepa št. 200/21 je navedeno:

„[…]

[ob upoštevanju] Uredbe 2019/1150 […] in zlasti [njenega] člena 1(2) […]

[ker] je bila z zakonom [št. 178 z dne 30. decembra 2020] na podlagi Uredbe 2019/1150 med drugim določena obveznost vpisa v [RKO] za ponudnike spletnih posredniških storitev in spletne iskalnike, ki ponujajo storitve v Italiji, tudi če nimajo sedeža v tej državi […]."

24 S členom 1(1) tega sklepa je bil seznam iz člena 2 uredbe AGCOM o RKO spremenjen tako, da so bile na ta seznam dodane naslednje kategorije oseb:

„[…]

m. ponudniki spletnih posredniških storitev: fizične ali pravne osebe, ki – čeprav nimajo prebivališča ali sedeža na nacionalnem ozemlju – zagotavljajo ali ponujajo spletne posredniške storitve, kot so opredeljene v Uredbi 2019/1150, poslovnim uporabnikom, ki imajo sedež ali prebivališče v Italiji;

n. ponudniki spletnih iskalnikov: fizične ali pravne osebe, ki – čeprav nimajo prebivališča ali sedeža na nacionalnem ozemlju – zagotavljajo ali ponujajo zagotavljanje spletnega iskalnika, kot je opredeljen v Uredbi 2019/1150, v italijanskem jeziku ali uporabnikom, ki imajo sedež ali prebivališče v Italiji.

[…]"

25 S členom 3 navedenega sklepa je bila spremenjena Priloga B k sklepu št. 666/08, zlasti tako, da je bilo vstavljeno to besedilo:

„[…]

Poročila o lastništvu ponudnikov elektronskih komunikacijskih storitev, gospodarskih subjektov, ki delujejo kot klicni centri, oseb, ki posredno uporabljajo nacionalne številske vire, ter ponudnikov spletnih posredniških storitev in ponudnikov spletnih iskalnikov:

1. Ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev, gospodarski subjekti, ki delujejo kot klicni center, osebe, ki posredno uporabljajo nacionalne številske vire, ponudniki spletnih posredniških storitev in ponudniki spletnih iskalnikov, ki poslujejo v obliki kapitalskih družb ali zadrug, ob predložitvi vloge za vpis predložijo poročilo, sestavljeno po predlogah 5/1/ROC, 5/2/ROC, 5/3/ROC in 5/4/ROC, ki vsebuje:
   (a) navedbo osnovnega kapitala, seznama njihovih družbenikov in lastništva njihovih deležev z glasovalno pravico. Družbe, ki kotirajo na borzi, morajo razkriti samo deleže z glasovalnimi pravicami, ki presegajo 2 % osnovnega kapitala, pri čemer morajo za vsakega od njih – z uporabo predloge 5/5/ROC – navesti pripadajoče nadzorne deleže […];
   (b) navedbo osnovnega kapitala, seznama njihovih družbenikov in lastništva njihovih deležev z glasovalnimi pravicami, višjimi od 2 % družb, ki so lastnice delnic ali deležev družbe, ki se vpisuje;
   (c) navedbo morebitnih fiduciarnih vrednostnih papirjev, posrednikov ali obstoja drugih omejitev za delnice ali deleže družb iz točk (a) in (b).

2. Ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev, gospodarski subjekti, ki delujejo kot klicni centri, osebe, ki posredno uporabljajo nacionalne številske vire, ter ponudniki spletnih posredniških storitev in ponudniki spletnih iskalnikov, ki poslujejo v obliki osebne družbe, ob predložitvi vloge za vpis predložijo poročilo, sestavljeno po predlogi 5/3/ROC, ki vsebuje seznam njihovih družbenikov.“

Sklep št. 14/21

26 S Provvedimento presidenziale n. 14/21/PRES – recante „Misura e modalità di versamento del contributo dovuto all’Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni per l’anno 2021 dai soggetti che operano nel settore dei servizi di intermediazione online e dei motori di ricerca online“ (sklep predsednika št. 14/21/PRES o znesku in načinu plačila prispevka za nadzorni organ za komunikacije za leto 2021 s strani oseb, ki delujejo v sektorju spletnih posredniških storitev in spletnih iskalnikov) z dne 5. novembra 2021, ki ga je AGCOM potrdil z delibera n. 368/21/CONS (sklep št. 368/21/CONS) z dne 11. novembra 2021 (GURI št. 304 z dne 23. decembra 2021) (v nadaljevanju: sklep št. 14/21), sta bila natančneje določena višina in način plačila prispevka, določenega v členu 1(66-a) zakona št. 266/05, ponudnikov spletnih posredniških storitev in spletnih iskalnikov.

Spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

27 Družba Airbnb, ki ima sedež na Irskem, upravlja istoimenski elektronski portal za nepremičninsko posredovanje, ki omogoča vzpostavitev stika med najemodajalci, ki imajo nastanitvene prostore, in osebami, ki iščejo nastanitev. Družba Airbnb od stranke prejme plačilo za zagotovitev nastanitve pred začetkom najema in to plačilo posreduje najemodajalcu po začetku najema, če najemnik ni ugovarjal, pri čemer zadrži provizijo.

28 Družba Amazon, ki ima sedež v Luksemburgu, upravlja spletno platformo, namenjeno povezovanju prodajalcev in kupcev, da bi med seboj sklepali posle prodaje blaga.

29 Po spremembah nacionalnega pravnega okvira, ki izhajajo, prvič, iz zakona št. 178 z dne 30. decembra 2020, in drugič, iz sklepov št. 200/21 in št. 14/21, ki so ju italijanski organi sprejeli zlasti za zagotovitev izvrševanja Uredbe 2019/1150 (v nadaljevanju: sporni nacionalni ukrepi), za družbi Airbnb in Amazon kot ponudnici spletnih posredniških storitev pod grožnjo sankcij velja obveznost vpisa v register, ki ga vodi AGCOM, to je RKO, in posledično obveznost posredovanja vrste informacij ter plačila finančnega prispevka temu organu.

30 Družbi Airbnb in Amazon sta pri Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (deželno upravno sodišče za Lacij, Italija), ki je predložitveno sodišče, vložili tožbi, s katerima sta med drugim predlagali razglasitev ničnosti sklepov št. 200/21 in št. 14/21.

31 Družbi Airbnb in Amazon sta pred tem sodiščem trdili, da so sporni nacionalni ukrepi v delu, v katerem so jima z njimi naložene obveznosti iz točke 29 te sodbe, v nasprotju z načelom svobode opravljanja storitev, Uredbo 2019/1150 in več direktivami.

32 V zvezi s tem navedeno sodišče na prvem mestu opozarja, da je italijanski zakonodajalec po sprejetju Uredbe 2019/1150 z zakonom št. 178 z dne 30. decembra 2020 spremenil zakon št. 249 z dne 31. julija 1997 in zakon št. 266 z dne 23. decembra 2005.

33 Tako naj bi bila, prvič, obveznost vpisa v RKO, ki ga vodi AGCOM, razširjena na ponudnike spletnih posredniških storitev in spletnih iskalnikov (v nadaljevanju: ponudniki zadevnih storitev), ki ponujajo storitve na ozemlju Italijanske republike, čeprav nimajo sedeža v tej državi članici (člen 1(6)(a), točka 5, zakona št. 249/97).

34 Drugič, AGCOM naj bi bil zadolžen za zagotavljanje izvrševanja Uredbe 2019/1150, zlasti z zbiranjem informacij (člen 1(6)(c), točka 14-a, zakona št. 249/97).

35 Tretjič, v primeru nespoštovanja ukrepov, ki jih je AGCOM sprejel na podlagi Uredbe 2019/1150, naj bi bila zadevni osebi naložena globa, ki ne sme biti nižja od 2 % niti višja od 5 % prometa te osebe v zadnjem poslovnem letu, ki se je končalo pred vročitvijo obvestila o tem nespoštovanju (člen 1(31), drugi stavek, zakona št. 249/97).

36 Četrtič, ponudniki zadevnih storitev naj bi morali zdaj plačevati finančni prispevek, namenjen kritju skupnega zneska upravnih stroškov, nastalih z izvajanjem nalog regulacije, nadzora, reševanja sporov in sankcioniranja, ki so AGCOM dodeljene z zakonom št. 178 z dne 30. decembra 2020 (člen 1(66-a) zakona št. 266/05).

37 Na drugem mestu predložitveno sodišče navaja, da je AGCOM s sklepom št. 200/21 spremenil sklep št. 666/08, katerega Priloga A vsebuje uredbo AGCOM o RKO, da bi se upoštevali ukrepi, ki jih je italijanski zakonodajalec sprejel za izvrševanje Uredbe 2019/1150.

38 To sodišče pojasnjuje, da morajo ponudniki zadevnih storitev za vpis v RKO izpolniti več obrazcev, ki se ne nanašajo le na dejavnost, ki jo opravljajo, ampak tudi na njihovo organizacijo. Tako naj bi morali sporočiti informacije o osnovnem kapitalu, imenih delničarjev in lastništvu njihovih deležev z glasovalno pravico, sestavi in trajanju mandata upravnega organa ter identiteti zakonitega zastopnika in članov uprave. Sporočene informacije naj bi bilo treba vsako leto posodobiti. V primeru kršitve določb uredbe AGCOM o RKO naj bi bile naložene globe.

39 Glede na te elemente predložitveno sodišče meni, da bi lahko bila obveznost plačila finančnega prispevka in vpisa v RKO z več vidikov nezdružljiva s pravom Unije, zlasti z načelom svobode opravljanja storitev, Uredbo 2019/1150 in več direktivami.

40 V zvezi z Uredbo 2019/1150 navedeno sodišče meni, da ne obstaja nobena povezava med izpolnjevanjem obveznosti, določenih s to uredbo, in informacijami, zahtevanimi za vpis v RKO, ki se nanašajo predvsem na „lastniško strukturo“ in upravno organizacijo zadevnih oseb. Navedeno sodišče meni, da so italijanski organi v svoj pravni red vnesli določbe za nadzor nad elementi, ki so lastni tem ponudnikom, ki naj bi bil popolnoma drugačen od nadzora, določenega s to uredbo, ki se nanaša na njihovo spoštovanje obveznosti, določenih z navedeno uredbo.

41 V zvezi z Direktivo 2015/1535 predložitveno sodišče, ki se sklicuje na člena 1 in 5 te direktive, meni, da nacionalne določbe, ki ponudnikom zadevnih storitev nalagajo vpis v RKO, posebej uvajajo splošno zahtevo v zvezi z opravljanjem storitev informacijske družbe, tako da jih, ker niso bile predhodno priglašene Komisiji, ni mogoče uveljavljati zoper zasebne subjekte.

42 V zvezi z načelom svobode opravljanja storitev iz člena 56 PDEU, ki je podrobneje opredeljeno v direktivah 2000/31 in 2006/123, predložitveno sodišče navaja, na eni strani, da člen 3 Direktive 2000/31 določa načelo, v skladu s katerim mora na „koordiniranem področju“ v smislu člena 2(h) te direktive za storitve informacijske družbe veljati pravna ureditev države članice, v kateri ima ponudnik storitev sedež, pri čemer lahko države članice ukrepe, ki odstopajo od tega načela, sprejmejo le ob spoštovanju nekaterih vsebinskih in postopkovnih pogojev, opredeljenih v odstavku 4 navedenega člena 3. Po mnenju tega sodišča pa sporni nacionalni ukrepi ne izpolnjujejo teh pogojev.

43 Predložitveno sodišče na drugi strani opozarja, da v skladu s členom 16 Direktive 2006/123 države članice ne smejo omejiti pravice opravljanja storitev, če ima ponudnik sedež v drugi državi članici, tako da temu ponudniku naložijo, da od njenih pristojnih organov pridobi dovoljenje, vključno z vpisom v register, razen kadar je to predvideno v tej direktivi ali v drugih instrumentih prava Unije. Po mnenju tega sodišča pa za sporne nacionalne ukrepe to ne velja.

44 V teh okoliščinah je Tribunale amministrativo per il Lazio (deželno upravno sodišče za Lacij) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali Uredba [2019/1150] nasprotuje nacionalni določbi, ki ponudnikom spletnih posredniških storitev in spletnih iskalnikov zaradi spodbujanja pravičnosti in preglednosti za poslovne uporabnike spletnih posredniških storitev, tudi s sprejemanjem smernic, spodbujanjem uporabe kodeksov ravnanja in zbiranjem ustreznih informacij, nalaga obveznost vpisa v register, kar zajema predložitev ustreznih informacij o organiziranosti teh ponudnikov in plačilo denarnega prispevka, poleg tega pa za neizpolnjevanje te obveznosti določa sankcije?

2. Ali Direktiva [2015/1535] od držav članic zahteva, da Komisijo uradno obvestijo o ukrepih, ki ponudnikom spletnih posredniških storitev in spletnih iskalnikov nalagajo obveznost vpisa v register, kar zajema predložitev ustreznih informacij o organiziranosti teh ponudnikov in plačilo denarnega prispevka, poleg tega pa za neizpolnjevanje te obveznosti določajo sankcije? Če je tako, ali [ta] direktiva zasebnemu subjektu omogoča, da nasprotuje temu, da bi se zanj uporabljali ukrepi, o katerih Komisija ni bila uradno obveščena?

3. Ali člen 3 Direktive 2000/31 nacionalnim organom preprečuje sprejetje določb, ki gospodarskim subjektom s sedežem v drugi [državi članici] zaradi spodbujanja pravičnosti in preglednosti za poslovne uporabnike spletnih posredniških storitev, tudi s sprejemanjem smernic, spodbujanjem uporabe kodeksov ravnanja in zbiranjem ustreznih informacij, nalagajo dodatna upravna in denarna bremena, kot je vpis v register, ki zajema predložitev ustreznih informacij o organiziranosti teh subjektov in plačilo denarnega prispevka, poleg tega pa za neizpolnjevanje te obveznosti določajo sankcije?

4. Ali načelo svobode opravljanja storitev iz člena 56 PDEU in člena 16 Direktive [2006/123] nacionalnim organom preprečuje sprejetje določb, ki gospodarskim subjektom s sedežem v drugi [državi članici] zaradi spodbujanja pravičnosti in preglednosti za poslovne uporabnike spletnih posredniških storitev, tudi s sprejemanjem smernic, spodbujanjem uporabe kodeksov ravnanja in zbiranjem ustreznih informacij, nalagajo dodatna upravna in denarna bremena, kot je vpis v register, ki zajema predložitev ustreznih informacij o organiziranosti teh subjektov in plačilo denarnega prispevka, poleg tega pa za neizpolnjevanje te obveznosti določajo sankcije?

5. Ali člen 3(4)(b) Direktive [2000/31] od držav članic zahteva, da Komisijo uradno obvestijo o ukrepih, ki ponudnikom spletnih posredniških storitev in spletnih iskalnikov nalaga obveznost vpisa v register, kar zajema predložitev ustreznih informacij o organiziranosti teh ponudnikov in plačilo denarnega prispevka, poleg tega pa za neizpolnjevanje te obveznosti določajo sankcije? Če je tako, ali [ta] direktiva zasebnemu subjektu omogoča, da nasprotuje temu, da bi se zanj uporabljali ukrepi, o katerih Komisija ni bila uradno obveščena?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo, tretje in četrto vprašanje

45 Predložitveno sodišče s prvim, tretjim in četrtim vprašanjem, ki jih je treba obravnavati skupaj in na prvem mestu, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 56 PDEU, člen 16 Direktive 2006/123 ali člen 3 Direktive 2000/31 razlagati tako, da nasprotujejo ukrepom, ki jih država članica sprejme z zatrjevanim ciljem zagotavljanja ustreznega in učinkovitega izvrševanja Uredbe 2019/1150, v skladu s katerimi – pod grožnjo sankcij – za ponudnike spletnih posredniških storitev s sedežem v drugi državi članici, da bi lahko opravljali svoje storitve v prvi državi članici, velja obveznost vpisa v register, ki ga vodi organ te države članice, predložitve vrste podrobnih informacij o svoji organizaciji in plačila finančnega prispevka temu organu.

46 Najprej je treba poudariti, da je namen Direktive 2006/123, kot je razvidno iz člena 1(1) te direktive, sprejete na podlagi člena 47(2) ES in člena 55 ES, katerih besedilo je bilo v bistvu prevzeto v člen 53(1) PDEU in člen 62 PDEU, med drugim olajšati prosti pretok storitev. Cilj Direktive 2000/31, sprejete na podlagi člena 47(2) ES, člena 55 ES in člena 95 ES, katerih besedilo je bilo v bistvu prevzeto v člen 53(1) PDEU, člen 62 PDEU in člen 114 PDEU, pa je v skladu s členom 1(1) te direktive prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga z zagotavljanjem prostega pretoka storitev informacijske družbe med državami članicami.

47 S tema direktivama se uresničuje svoboda opravljanja storitev iz člena 56 PDEU, zato prvega, tretjega in četrtega vprašanja – če bi se ugotovilo, da ena od teh direktiv nasprotuje nacionalnim ukrepom, kakršni so ti iz postopka v glavni stvari – ne bi bilo treba preučiti glede na ta člen.

48 V zvezi z navedenim členom 56 je treba navesti, da se ta, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 6 sklepnih predlogov, v skladu s sodno prakso sicer res uporablja za ukrepe, ki spadajo na področje obdavčitve, ki je na podlagi člena 1(5)(a) Direktive 2000/31 izključeno s področja uporabe te direktive (glej v tem smislu sodbo z dne 22. decembra 2022, Airbnb Ireland in Airbnb Payments UK, C-83/21, EU:C:2022:1018, točka 38). Vendar v obravnavanem primeru niti predložitveno sodišče niti italijanska vlada ne trdita, da so sporni nacionalni ukrepi povezani z nujnostjo zagotovitve izvršbe davčnih obveznosti.

49 Poleg tega je treba navesti, da člen 3(1) Direktive 2006/123 zlasti določa, da imajo v primeru nasprotij med določbami te direktive in drugimi akti Unije, ki urejajo posebne vidike začetka opravljanja storitvene dejavnosti na posebnih področjih in opravljanja te dejavnosti, prednost določbe teh drugih aktov, ki se uporabljajo na teh posebnih področjih.

50 Ob upoštevanju dejstva, da se člen 3 Direktive 2000/31 nanaša na posebne vidike začetka opravljanja dejavnosti storitve informacijske družbe in opravljanja te dejavnosti, kot je generalni pravobranilec v bistvu navedel v točkah od 204 do 207 sklepnih predlogov, torej prvega, tretjega in četrtega vprašanja ne bi bilo treba preučiti z vidika Direktive 2006/123, če bi bilo ugotovljeno, prvič, da nacionalni ukrepi, kakršni so ti iz postopka v glavni stvari, spadajo na področje uporabe te določbe, in drugič, da ta določba navedenim ukrepom nasprotuje.

51 Zato je treba najprej razložiti člen 3 Direktive 2000/31.

52 V zvezi s tem je treba opozoriti, da ta člen 3 v odstavku 1 določa, da vsaka država članica zagotovi, da so storitve informacijske družbe ponudnika, ki posluje na njenem ozemlju, v skladu z veljavnimi nacionalnimi določbami v zadevni državi članici, ki spadajo na koordinirano področje. V odstavku 2 navedenega člena 3 je pojasnjeno, da države članice ne smejo omejevati svobode zagotavljanja storitev informacijske družbe iz druge države članice iz razlogov, ki spadajo na koordinirano področje.

53 Poleg tega lahko v skladu s členom 3(4) Direktive 2000/31 države članice v zvezi z neko storitvijo informacijske družbe, ki spada na koordinirano področje, pod nekaterimi kumulativnimi pogoji sprejmejo ukrepe, ki odstopajo od načela prostega pretoka storitev informacijske družbe (glej v tem smislu sodbo z dne 19. decembra 2019, Airbnb Ireland, C-390/18, EU:C:2019:1112, točka 83).

54 Glede „koordiniranega področja“ iz člena 3 Direktive 2000/31 je treba pojasniti, da je v členu 2(h) te direktive to področje opredeljeno tako, da zajema zahteve, določene v pravnih sistemih držav članic za ponudnike storitev informacijske družbe ali storitve informacijske družbe, ne glede na to, ali so splošne narave ali posebej določene zanje. Pri tem področju gre za zahteve, ki jih mora ponudnik izpolniti in ki se nanašajo na začetek opravljanja dejavnosti storitev informacijske družbe, kot so zahteve glede kvalifikacij, dovoljenj in priglasitev, ter za zahteve, ki se nanašajo na izvajanje dejavnosti storitev informacijske družbe, kot so zahteve glede obnašanja ponudnika storitev, zahteve glede kakovosti ali vsebine storitve.

55 Direktiva 2000/31 tako temelji na uporabi načel nadzora v državi članici izvora in medsebojnega priznavanja, tako da so v okviru koordiniranega področja, opredeljenega v členu 2(h) te direktive, storitve informacijske družbe regulirane le v državi članici, na ozemlju katere imajo ponudniki teh storitev sedež (sodba z dne 9. novembra 2023, Google Ireland in drugi, C-376/22, EU:C:2023:835, točka 42).

56 Zato mora, prvič, vsaka država članica kot država članica izvora storitev informacijske družbe regulirati te storitve in na tej podlagi varovati cilje v splošnem interesu, navedene v členu 3(4)(a)(i) Direktive 2000/31 (sodba z dne 9. novembra 2023, Google Ireland in drugi, C-376/22, EU:C:2023:835, točka 43).

57 Drugič, v skladu z načelom medsebojnega priznavanja mora vsaka država članica kot namembna država članica storitev informacijske družbe zagotavljati, da ne omejuje prostega pretoka teh storitev s tem, da bi zahtevala spoštovanje dodatnih obveznosti, ki spadajo na koordinirano področje in ki bi jih sprejela (sodba z dne 9. novembra 2023, Google Ireland in drugi, C-376/22, EU:C:2023:835, točka 44).

58 Iz tega sledi, da člen 3 Direktive 2000/31 – razen pri odstopanjih, dovoljenih v skladu s pogoji iz odstavka 4 tega člena – nasprotuje temu, da bi za ponudnika storitve informacijske družbe, ki želi to storitev opravljati v drugi državi članici, ki ni država, na ozemlju katere ima sedež, veljale zahteve, ki spadajo na koordinirano področje in jih je določila ta druga država članica.

59 V obravnavanem primeru ni sporno, da sporni nacionalni ukrepi s tem, da pod grožnjo sankcij zahtevajo, da ponudniki spletnih posredniških storitev, ki imajo sedež v drugih državah članicah, in ne v Italijanski republiki, izpolnjujejo obveznosti iz točke 29 te sodbe, tem ponudnikom nalagajo izpolnjevanje pogojev, ki se v državi članici, v kateri imajo sedež, ne zahtevajo.

60 Prav tako ni sporno, da te storitve spadajo med „storitve informacijske družbe“ iz člena 2(a) Direktive 2000/31.

61 Vendar italijanska vlada trdi, da obveznosti, določene s spornimi nacionalnimi ukrepi, ne spadajo na „koordinirano področje“ v smislu člena 2(h) te direktive, ker lahko na eni strani ponudniki zadevnih storitev *de facto* te storitve začnejo opravljati in z njihovim opravljanjem nadaljujejo, ne da bi izpolnili obveznost vpisa v RKO, na drugi strani pa je namen obveznosti posredovanja informacij AGCOM in plačila finančnega prispevka temu organu omogočiti izvajanje njegovih nadzornih funkcij. Namen takih obveznosti naj torej ne bi bil, da ponudniki navedenih storitev pridobijo dovoljenje za začetek opravljanja dejavnosti storitev informacijske družbe ali za opravljanje take dejavnosti.

62 Kot je generalni pravobranilec v bistvu navedel v točkah od 157 do 161 sklepnih predlogov, v zvezi s, prvič, obveznostjo vpisa v register pod grožnjo sankcij v primeru nespoštovanja te obveznosti, je treba navesti, da dejstvo, da lahko ponudnik *de facto* storitve informacijske družbe začne opravljati in z njihovim opravljanjem nadaljuje, ne da bi to obveznost izpolnil, ne vpliva na potrebo, da mora biti ta obveznost izpolnjena, da bi lahko zadevno dejavnost izvajal zakonito.

63 Drugič, v zvezi z obveznostjo posredovanja informacij o strukturi in organizaciji zadevnega podjetja organu države članice in obveznostjo plačila finančnega prispevka temu organu, prav tako pod grožnjo sankcij v primeru nespoštovanja teh obveznosti, dejstvo, da ju navedeni organ naloži za nadzor nad pravilnostjo opravljanja dejavnosti storitev informacijske družbe, nikakor ne vpliva na obseg navedenih obveznosti, v skladu s katerima morajo ponudniki takih storitev s sedežem v drugi državi članici, ki želijo te storitve opravljati v prvi državi članici, zgoraj navedeni obveznosti spoštovati.

64 Zato so v nasprotju s tem, kar trdi italijanska vlada, obveznosti, kakršne so te, določene s spornimi nacionalnimi ukrepi, zahteve v zvezi z opravljanjem dejavnosti storitve informacijske družbe, tako da te obveznosti spadajo na „koordinirano področje“ v smislu člena 2(h) Direktive 2000/31.

65 Zato člen 3 Direktive 2000/31 nasprotuje ukrepom, ki jih sprejme država članica, v skladu s katerimi se morajo ponudniki spletnih posredniških storitev s sedežem v drugi državi članici, da bi svoje storitve opravljali v prvi državi članici, pod grožnjo sankcij vpisati v register, ki ga vodi organ te države članice, temu organu posredovati vrsto podrobnih informacij o svoji organizaciji in mu plačati finančni prispevek, razen če navedeni ukrepi izpolnjujejo pogoje iz odstavka 4 tega člena 3.

66 Te razlage ni mogoče ovreči s trditvijo češke vlade, da navedeni člen 3 ne nasprotuje takim ukrepom glede na sodno prakso v zvezi s členom 56 PDEU, ki naj bi se uporabljala po analogiji in v skladu s katero nacionalna zakonodaja, ki velja za vse gospodarske subjekte, ki opravljajo dejavnosti na nacionalnem ozemlju, in katere namen ni urejati pogoje glede opravljanja storitev zadevnih podjetij ter katere morebitni omejevalni učinki na svobodo opravljanja storitev so preveč naključni in preveč posredni, da bi bilo mogoče za v njej določeno obveznost šteti, da lahko omeji to svobodo, ni v nasprotju s prepovedjo iz tega člena (sodba z dne 22. decembra 2022, Airbnb Ireland in Airbnb Payments UK, C-83/21, EU:C:2022:1018, točka 45 in navedena sodna praksa).

67 Kot je namreč generalni pravobranilec v bistvu navedel v točkah 166 in 167 sklepnih predlogov, prvič, zahteve, ki spadajo na koordinirano področje, ne morejo izpolnjevati pogojev, ki izhajajo iz te sodne prakse, ker je njihov namen po definiciji urediti začetek opravljanja dejavnosti storitve informacijske družbe in izvajanje te dejavnosti. Drugič, zakonodajalec Unije lahko z aktom sekundarne zakonodaje konkretizira temeljno svoboščino, določeno s Pogodbo DEU, tako da ustvari pogoje, ki so za dobro delovanje notranjega trga še ugodnejši od pogojev, ki izhajajo iz primarnega prava (glej v tem smislu in po analogiji sodbo z dne 16. junija 2015, Rina Services in drugi, C-593/13, EU:C:2015:399, točka 40).

68 Zato je treba preveriti, ali nacionalni ukrepi, kakršni so navedeni v točki 65 te sodbe, izpolnjujejo pogoje iz člena 3(4) Direktive 2000/31.

69 Za to je treba na prvem mestu poudariti, da lahko, kot izhaja iz samega besedila te določbe, le ukrepi, „naravnani proti storitvi informacijske družbe“, spadajo na področje uporabe navedene določbe.

70 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je Sodišče v sodbi z dne 9. novembra 2023, Google Ireland in drugi (C-376/22, EU:C:2023:835), razsodilo, da je treba člen 3(4) Direktive 2000/31 razlagati tako, da splošni in abstraktni ukrepi, ki se nanašajo na splošno opredeljeno kategorijo danih storitev informacijske družbe in ki se brez razlikovanja uporabljajo za vse ponudnike te kategorije storitev, niso zajeti s pojmom „ukrepi, naravnani proti storitvi informacijske družbe“ v smislu te določbe.

71 V obravnavanem primeru se zdi – kar mora preveriti predložitveno sodišče – da so sporni nacionalni ukrepi splošni in abstraktni, tako da jih ni mogoče opredeliti za „ukrepe, naravnane proti storitvi informacijske družbe“ v smislu člena 3(4)(a) Direktive 2000/31.

72 Poleg tega morajo biti v skladu s to določbo nacionalni ukrepi, da bi jih bilo mogoče šteti za skladne s to določbo, potrebni za zagotovitev javnega reda, varstva javnega zdravja, javne varnosti ali varstva potrošnikov.

73 Tako je treba preveriti, ali to velja v zvezi z nacionalnimi ukrepi, sprejetimi za zagotovitev izvrševanja Uredbe 2019/1150.

74 V zvezi s tem je treba opozoriti, da člen 1(5) Uredbe 2019/1150 določa, da ta ne posega v pravo Unije, med drugim na področju elektronskega poslovanja.

75 Ker Direktiva 2000/31 očitno spada na to področje, je ukrepe, kakršni so sporni nacionalni ukrepi, mogoče šteti za skladne s členom 3(4)(a) te direktive, ker je njihov namen zagotoviti izvrševanje Uredbe 2019/1150, le če se dokaže, da cilj te uredbe ustreza enemu od ciljev, naštetih v tej določbi.

76 Iz uvodnih izjav 7 in 51 Uredbe 2019/1150 pa je razvidno, da je namen te uredbe vzpostaviti ciljno usmerjen sklop obveznih pravil na ravni Unije, da se zagotovi pravično, predvidljivo, trajnostno in zaupanja vredno spletno poslovno okolje na notranjem trgu. Zlasti naj bi bilo treba poslovnim uporabnikom v smislu člena 2, točka 1, te uredbe (v nadaljevanju: poslovni uporabniki) zagotoviti ustrezno preglednost in učinkovite možnosti pravnih sredstev po vsej Uniji, da bi se olajšalo čezmejno poslovanje znotraj Unije in tako izboljšalo pravilno delovanje notranjega trga.

77 Člen 1(1) navedene uredbe določa, da ta prispeva k pravilnemu delovanju navedenega trga z določitvijo pravil, s katerimi se poslovnim uporabnikom in uporabnikom s poslovnim spletiščem v zvezi s spletnimi iskalniki zagotovijo ustrezna preglednost, pravičnost in učinkovite možnosti pravnih sredstev.

78 Kot je generalni pravobranilec v bistvu navedel v točkah od 186 do 190 sklepnih predlogov, tudi če bi se štelo, da je namen nacionalnih ukrepov, kakršni so sporni nacionalni ukrepi, zagotoviti uresničitev cilja Uredbe 2019/1150, ni neposredne povezave med tem ciljem na eni strani in tistimi, ki so našteti v členu 3(4)(a)(i) Direktive 2000/31, na katere je bilo opozorjeno v točki 72 te sodbe, na drugi.

79 Ni namreč sporno, da se cilj Uredbe 2019/1150 ne nanaša niti na javni red, niti na varovanje javnega zdravja, niti na javno varnost.

80 Glede varstva potrošnikov je treba najprej poudariti, da to ne zajema varstva podjetij. Uredba 2019/1150 pa določa pravila v zvezi z razmerji med ponudniki spletnih posredniških storitev in poslovnimi uporabniki.

81 Dalje, iz uvodne izjave 3 Uredbe 2019/1150 izhaja, da je povezava med „preglednostjo gospodarstva spletnih platform in zaupanjem vanj pri odnosih med podjetji“ ter med „izboljšanjem zaupanja potrošnikov v gospodarstvo spletnih platform“ zgolj posredna.

82 Nazadnje, v tej uvodni izjavi 3 je pojasnjeno, da „neposredne učinke razvoja gospodarstva spletnih platform na potrošnike pa obravnavajo druga področja prava Unije, zlasti pravni red s področja varstva potrošnikov“.

83 Dodati je treba, da je treba odstavek 4 člena 3 Direktive 2000/31 kot izjemo od načela nadzora v državi članici izvora razlagati ozko (glej po analogiji sodbi z dne 22. novembra 2012, Probst, C-119/12, EU:C:2012:748, točka 23, in z dne 21. junija 2022, Ligue des droits humains, C-817/19, EU:C:2022:491, točka 70). Zato te izjeme ni mogoče uporabiti za ukrepe, ki so lahko kvečjemu zgolj posredno povezani z enim od ciljev iz te določbe.

84 Torej iz dejstva, da so bili nacionalni ukrepi sprejeti z zatrjevanim ciljem zagotavljanja izvrševanja Uredbe 2019/1150, ni mogoče sklepati, da so ti ukrepi potrebni za uresničevanje enega od ciljev, naštetih v členu 3(4)(a)(i) Direktive 2000/31.

85 Zato ukrepi, ki jih sprejme država članica, v skladu s katerimi se morajo ponudniki spletnih posredniških storitev s sedežem v drugi državi članici, da bi svoje storitve opravljali v prvi državi članici, pod grožnjo sankcij vpisati v register, ki ga vodi organ te države članice, temu organu posredovati vrsto podrobnih informacij o svoji organizaciji in mu plačati finančni prispevek, ne izpolnjujejo pogojev iz člena 3(4)(a) Direktive 2000/31.

86 Ker sporni nacionalni ukrepi spadajo na koordinirano področje v smislu Direktive 2000/31 in ker razlaga te direktive omogoča odgovor na prvo, tretje in četrto vprašanje, kakor so preoblikovana v točki 45 te sodbe, v skladu s preudarki, navedenimi v točkah od 46 do 50 te sodbe, ni treba razložiti tudi člena 56 PDEU in Direktive 2006/123.

87 Glede na vse navedeno je treba na prvo, tretje in četrto vprašanje odgovoriti, da je treba člen 3 Direktive 2000/31 razlagati tako, da nasprotuje ukrepom, ki jih država članica sprejme z zatrjevanim ciljem zagotavljanja ustreznega in učinkovitega izvrševanja Uredbe 2019/1150, v skladu s katerimi – pod grožnjo sankcij – za ponudnike spletnih posredniških storitev s sedežem v drugi državi članici, da bi lahko opravljali svoje storitve v prvi državi članici, velja obveznost vpisa v register, ki ga vodi organ te države članice, predložitve vrste podrobnih informacij o svoji organizaciji in plačila finančnega prispevka temu organu.

Drugo in peto vprašanje

88 Drugo in peto vprašanje se nanašata na obveznosti predhodne priglasitve, določene z direktivama 2000/31 in 2015/1535, katere nespoštovanje pomeni, da ukrepov, ki bi morali biti priglašeni, pa niso bili, zoper zasebne subjekte ni mogoče uveljavljati.

89 Vendar ob upoštevanju odgovorov na prvo, drugo in četrto vprašanje na drugo in peto vprašanje za predhodno odločanje ni treba odgovoriti.

Stroški

90 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

Člen 3 Direktive 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu (Direktiva o elektronskem poslovanju)

je treba razlagati tako, da

nasprotuje ukrepom, ki jih država članica sprejme z zatrjevanim ciljem zagotavljanja ustreznega in učinkovitega izvrševanja Uredbe (EU) 2019/1150 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o spodbujanju pravičnosti in preglednosti za poslovne uporabnike spletnih posredniških storitev, v skladu s katerimi – pod grožnjo sankcij – za ponudnike spletnih posredniških storitev s sedežem v drugi državi članici, da bi lahko opravljali svoje storitve v prvi državi članici, velja obveznost vpisa v register, ki ga vodi

organ te države članice, predložitve vrste podrobnih informacij o svoji organizaciji in plačila finančnega prispevka temu organu.

Podpisi